

Stichting Oude Begraafplaatsen Deventer

Jaarverslag 2022

Stichting Oude Begraafplaatsen Deventer

JAARVERSLAG

2022

Stichting Oude Begraafplaatsen Deventer

Jaarverslag van het bestuur

Samenstelling van het bestuur 2022.

Bestuurslid	Functies en aandachtsgebieden
Bert Prummel	Lid DB, voorzitter
Janny Steenge	Lid DB, secretaris
Ted van Leeuwen	Lid DB, penningmeester, begraafplaats Diepenveenseweg
Peter Heijke	Groen- en ecologisch beheer, werkgroep Diepenveenseweg
Herman Koldewijn	Grafbeheer en restauratieadviezen; uit bestuur AB-vergadering 12-12-2022 werkgroep Diepenveenseweg
Jaap Breetvelt	Werkgroepvertegenwoordiger Colmschate

Tussen de nieuwjaarswensen en de kerstattentie van 2022.

Tussen deze beide momenten speelt zich alles aan activiteiten en bezigheden in het bestaan van de SOBD af. Dit jaar, 2022, was na twee heel bijzondere Covid-19-jaren weer een min of meer normaal jaar. In het begin van het jaar moesten we nog wat voorzichtig zijn, maar toen op de begraafplaats de krokussen en de voorjaarshelmbloem begonnen te bloeien, was er weer meer mogelijk. De jaarlijkse activiteiten, zoals Open Monumentendag en Allerzielen hebben we dit jaar dan ook weer kunnen organiseren. Ook het uitvoeren van de werkzaamheden door de verschillende groepen vrijwilligers op de drie begraafplaatsen zijn dit jaar weer regulier uitgevoerd. Ook de vergaderingen van het dagelijkse bestuur (DB) 9 x in een jaar en de algemene bestuursvergaderingen (AB) 3x in een jaar zijn weer gehouden. Zelf ben ik regelmatig op de verschillende begraafplaatsen geweest, wel het vaakst op de begraafplaats Diepenveenseweg, maar toch ook op de oude begraafplaats Colmschate en de begraafplaats Roeterdweg in Diepenveen. Gewoon om het contact te onderhouden en natuurlijk ook vanwege het kopje koffie, soms zelfs met een lekkere traktatie erbij.

Activiteiten in 2022: Open Monumentendagen, Allerzielen, 30-jarig jubileum SOBD

In 2022 deed de SOBD mee aan de landelijke Open Monumentendagen en organiseerde de inmiddels traditionele bijeenkomst met Allerzielen op de begraafplaats aan de Diepenveenseweg. Vanwege het 30-jarige bestaan van de SOBD organiseerden we in 2022 het 30-jarig jubileum op 24 september op en bij de oude begraafplaats Colmschate. Daarnaast deed de SOBD in eerdere jaren mee aan het landelijk georganiseerde Weekend van de Begraafplaats, maar deze activiteit werd met ingang van 2022 niet meer door de LOB (Landelijke Organisatie van Begraafplaatsen) ondersteund en georganiseerd. De SOBD heeft dit Weekend in 2022 dus ook niet georganiseerd.

Open Monumentendagen zaterdag 10 en zondag 11 september

Begraafplaats Diepenveenseweg: Zaterdag was er 's morgens een rondleiding met nadruk op de historie van begraafplaats en graven, 's middags was er een rondleiding met de nadruk op het groen. De rondleiding van zondagmiddag was algemeen cultuurhistorisch van aard. Men kon ook zelf rondwandelen en natuurlijk waren er ook weer bezoekers, die eigenlijk naar de Joodse begraafplaats onderweg waren. Op zaterdag zijn er rond de 30 bezoekers geweest en op zondag rond de 25. Er waren drie statafels met informatieboekjes en plattegronden. Ook QR-codes konden gebruikt worden, maar door de regen was een deel van de codes helaas onleesbaar geworden.

Begraafplaats Colmschate. Op zaterdag en zondag waren er zeven belangstellenden aanwezig. Het was erg leuk om te doen. De man van een ouder echtpaar vond de grafsteen van zijn grootouders Bloemendal. Enkele bezoekers waren bewust gekomen, vooral omdat ze systematisch alle begraafplaatsen in de regio bezochten. Dus geïnteresseerde mensen en dan is een uurtje zo voorbij.

Allerzielen 2 november, eind van de middag zo tegen de avondschemering.

Dit is altijd een sfeervolle bijeenkomst met veel van onze donateurs die op 2 november trouw komen. Deze keer stond er geen marktkraam maar een grote partytent voor de consumpties en de informatie. Ook hebben we voor een andere opstelling gekozen, zittend op het hoofdpad met het front richting het veldje voor de schaftwagen waar de muziek plaats had genomen. De muziek van twee cello's was mooi klinkend en passend bij de avond. Er waren toespraken, een moment van bezinning en twee mooie gedichten. Daarna was er de gelegenheid tot het maken van een rondwandeling en het plaatsen van een graflichtje. Daarna kon worden nagepraat onder het genot van een glaasje grafbitter of een andere versnapering. In totaal waren er ruim 30 personen, waaronder diverse "nieuwe" bezoekers. Veel bezoekers zeiden dan ook weer: tot volgend jaar!

30-jarig jubileum SOBBD

De SOBBD is opgericht op 3 juli 1992, dus in 2022 bestond de stichting 30 jaar. Als bestuur hebben we gemeend hieraan een feestelijke bijeenkomst te gaan wijden. Als locatie is gekozen voor de Hof van Colmschate, een gelegenheid liggend naast de oude algemene begraafplaats Colmschate.

Het feestelijke van deze bijeenkomst zat in de versnaperingen, verder was er een programma met toespraken, een lezing, de presentatie van de heruitgave van twee boekjes over de begraafplaats Colmschate en een bezoek aan de oude begraafplaats Colmschate.

De lezing, verzorgd door dhr. Leon Bok, had als onderwerp: Oude begraafplaatsen: de cultuurhistorische waarde en de schoonheid ervan.

Dhr. Bok, specialist Funerair Erfgoed bij de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed te Amersfoort, hield een zeer interessante lezing, gebaseerd op bezoeken aan en onderzoek op talloze (rond de 4500) begraafplaatsen in binnen- en buitenland. Er werden bijzonderheden verteld over de ligging; status (al dan niet cultuurhistorisch beschermd, monumentaal); schoonheid en symboliek van figuren, beelden, materiaal, voorwerpen en natuur (stiltegebieden); fraaie en bijzondere gebouwen op Nederlandse begraafplaatsen. Bij het verhaal werden prachtige foto's ter illustratie getoond.

Na deze lezing was het tijd om naar buiten te gaan en de oude begraafplaats van Colmschate te bekijken. Er was echter een probleem: die zaterdag regende het pijpenstelen.

Jaap Breetvelt, lid van de werkgroep Colmschate, hield daarom de inleiding in de zaal. Ondanks de stromende regen nam toch een aardige groep mensen deel aan het bezoek. Jaap gaf toelichting over de graven en bij de werkzaamheden die de werkgroep verricht. Daarna was er de presentatie van twee boek(en) van Roel Teeninga over de oude begraafplaats te Colmschate. De boekjes zijn onlangs herdrukt en werden nu gepresenteerd.

Na afloop van de bijeenkomst konden de boekjes door belangstellenden worden gekocht.

Daarna was er nog gelegenheid voor wat napsraten onder het genot van een drankje en een hapje.

Beheer van de begraafplaatsen

Het beheer van de verschillende begraafplaatsen komt voor een groot deel met elkaar overeen.

Groenbeheer is vanaf het voorjaar tot ver in de herfst nodig, vanwege met name het vele blad dat in de herfst valt, vooral op de begraafplaats in Colmschate en op de Diepenveenseweg. Daarnaast is er altijd het nodige snoei- en knipwerk en natuurlijk het maaien van grasvelden.

Bijzonderheden zijn er natuurlijk ook, per begraafplaats |

Oude begraafplaats Diepenveenseweg

* De takkenril werd wel erg hoog, dus die is voor een deel versnipperd en afgevoerd.

* Er zijn palen voor QR-codes geplaatst. In januari 2023 zijn de definitieve metalen QR-code-bordjes aangebracht. De QR-codes vertellen verhalen over de betreffende graven of het onderwerp.

Begraafplaats Roeterdsweg

De leden van de werkgroep hebben hier de beschikking over een mooi gebouw met een van alle comfort en gemakken voorziene verblijfsruimte. Naast het gewone groenonderhoud doet de groep ook heel veel aan het herstel en opknappen van grafmonumenten.

Begraafplaats Colmschate

Deze mooie kleine begraafplaats ziet er altijd goed onderhouden en verzorgd uit. De vraag van de vrijwilligersgroep om een paar dode takken uit de grote beukenbomen gesnoeid te krijgen leverde veel zoekwerk op. Het blijkt dus dat onvoldoende bekend is bij de gemeente en bij Dela hoe het beheer van Oud Colmschate is geregeld.

Ambtelijk bezoek van de gemeente Deventer

Alle drie de begraafplaatsen, waar de SOBD een connectie mee heeft, zijn gemeentelijke begraafplaatsen. De oude begraafplaats Colmschate is via een erfpachtconstructie bij de organisatie Dela ondergebracht. De begraafplaatsen Roeterdsweg en de oude algemene begraafplaats Diepenveenseweg zijn van de gemeente Deventer. Wij als de beheerders van die begraafplaatsen hebben dus ook met de ambtenaren van de gemeente Deventer te maken om ideeën en beheer met de gemeente af te stemmen. In dit jaar zijn er twee nieuwe ambtenaren verantwoordelijk voor begraafplaatsbeheer en met beiden, de Programma-onderdeelmanager Groen, Begraafplaatsen, Spelen en de Projectleider/Beheerder hebben we deze zomer een wandeling over de begraafplaats gemaakt om de bijzondere waarde van de begraafplaats Diepenveenseweg te tonen. Daarnaast hebben we ook regelmatig contact met de ambtenaren van Monumentenzorg en de stadsecoloog.

Website

Vanaf begin 2021 heeft de SOBD een verbeterde website, die gemakkelijker en beter toegankelijk is. In het jaar 2022 zijn aan de website nog weer de nodige pagina's toegevoegd, waardoor er over alle drie de begraafplaatsen de nodige informatie te vinden is. Van de SOBD-website wordt behoorlijk gebruik gemaakt, veel meer dan ik verwacht had. In een week bezoeken tussen de 110 en de 150 personen de website, die dan ongeveer 300-350 hits maken op de verschillende pagina's

De pagina's die het meest bezocht zijn in de twee jaar van de website zijn:

Zoeken in Database	6500 hits
Contact	1400 hits
Oude begraafplaats Colmschate	1200 hits
Begraafplaats Roeterdsweg	1000 hits
Oude Begraafplaats Diepenveenseweg	800 hits

We kunnen concluderen dat de website bijdraagt aan het meer bekend maken van de Deventer (oude) begraafplaatsen.

Vooruitblik 2023

De SOBD overweegt met de kandidaatstelling van een van de bij de SOBD betrokken begraafplaatsen mee te doen aan de Gouden Terebinth-verkiezing van 2024.

Sinds 2016 reikt *Terebinth-Stichting voor funerair erfgoed*, elke twee jaar de Gouden Terebinth (een wisseltrofee met geldbedrag van duizend euro) uit: een prijs voor uitzonderlijke inspanningen voor behoud en beheer van funerair erfgoed. Het kan hierbij gaan om het behoud van een bijzondere begraafplaats, de restauratie van een specifiek grafmonument, de reconstructie van de historische landschappelijke aanleg van een begraafplaats, maar ook om een bijzondere publicatie, podcast en zo meer. Alles wat de aandacht vestigt op de waarde van funerair erfgoed kan meedingen.

De SOBD heeft de keuze gemaakt om de begraafplaats Roeterdsweg in Diepenveen voor te dragen voor de Gouden Terebinth

Namens het Bestuur van de SOBD,

Bert Prummel, voorzitter

EEN RONDJE LANGS DE BEGRAAFPLAATSEN

Jaarverslag Werkgroep Begraafplaats Roeterdsweg Diepenveen

Dit was het 10de jaar waarin onze werkgroep actief was op deze begraafplaats. Bijzonder is daarbij dat van de acht leden die hier in 2012 aan begonnen er nog altijd zeven actief betrokken zijn.

We hebben aan ons 2de lustrum, in tegenstelling tot ons 1ste lustrum, geen speciale aandacht besteed. Vanuit de gemeente, eigenaar van de begraafplaats, ontvingen we voor deze gelegenheid een zitmaaier die tevens als kleine trekker kan worden gebruikt. Deze verlicht het onderhoudswerk door onze werkgroep, inmiddels ook 10 jaar 'ouder' geworden, aanmerkelijk. We zijn de gever hiervoor zeer erkentelijk!

Evenals in voorgaande jaren is onze werkgroep weer wekelijks op woensdag op de begraafplaats aanwezig geweest voor zowel restauratie- als onderhoudsactiviteiten. Zo zijn dit jaar 22 graven restauratief onder handen genomen, een 15-tal graven van nieuwe belettering voorzien en van talloze graven is de zerk en/of steen gereinigd. Vanaf de start zijn inmiddels ruim 250 graven gerestaureerd! De graven die door de jaren heen na restauratie met grind zijn afgedekt, worden continu onkruidvrij gehouden. Een van onze leden is onder meer actief met het uitbreiden van de documentatie over de begraafplaats en in het bijzonder kenmerken van de graven. Ook wordt documentatie bijgehouden van elk gerestaureerd graf.

Het groenonderhoud is dit jaar weer vrijwel volledig door de werkgroep uitgevoerd. Dit betreft onder andere regelmatig maaien van het gras, verwijderen van uitgewaaide takken en blad in de herfst, het schoon houden van de paden, snoeien van planten en struiken, maar ook het bijplanten van groen voor meer structuur en biodiversiteit. Bij de oorlogsgraven is in het voorjaar de bodembedekker, die in het voorgaande jaar deels verdord was, opnieuw ingeplant. In de droge zomermaanden vroeg het bewateren van bloembakken en vochtminnende planten regelmatig aandacht, zelfs buiten de reguliere woensdag om.

De meeste groepsleden hebben, deels historisch gegroeid, hun eigen 'specialiteit'. Daarom is het belangrijk dat er aandacht is voor samenhang in de groep. Naast het gezamenlijk koffiedrinken genoten we in de zomer met alle leden (en hun partners) van een gezamenlijke barbecue.

De werkgroep kan opnieuw terugzien op een vruchtbare samenwerking met de nieuwe toezichthouder van de gemeente en haar collega's, met medewerkers van het Groenbedrijf en met het bestuur van de Stichting Oude Begraafplaatsen Deventer (SOBD).

We merken nog steeds dat nabestaanden en bezoekers de huidige uitstraling van de begraafplaats hogelijk waarderen, in sommige gevallen zelfs met een (bescheiden) gift.

Hoewel we allen, ondanks de stijgende leeftijd, nog redelijk fit zijn, baart het de werkgroep zorg dat het lastig blijkt om jongere leden te werven, van wezenlijk belang om de huidige staat van de begraafplaats voor de toekomst veilig te kunnen stellen.

Bijdrage namens de werkgroep Diepenveen, Cor Koppert

Jaarverslag Begraafplaats Diepenveenseweg: grafmonumenten

Je kunt over de bezoekersaantallen op de begraafplaats Diepenveenseweg niet zeggen, wat is het druk op de begraafplaats. Toch komen er op de meeste dagen bezoekers, soms zijn dat min of meer vaste bezoekers uit de buurt, die even een frisse of rustige wandeling willen maken en soms zeer bijzondere. Zo was er op 31 mei bezoek op de begraafplaats vanuit de staat Utah in Amerika. De bezoekers zochten naar familiegraven van Brouwer en Kloezeman. In samenwerking met dhr. Van den Burg, bewoner van een van de begraafplaatshuizen, hebben ze een graf gevonden van Evert Kloezeman, graf 3647 waar Evert in 1909 begraven is. Deze Amerikanen wisten te vertellen dat de familie vroeger een kwekerij hadden in Deventer. Dat was vast de orchideeën-kwekerij van Kloezeman aan de Snippelingsdijk, daar waar nu nieuwe woningen en appartementen gebouwd worden.

Op vrijdag 16 september was er bezoek van twee oud-marineofficieren, de heren Jan Kees van Dalsen en Richard Schull van de Stichting Gedenkteken Zr. Ms. Adder., Zij kwamen kijken naar het graf waarin Michiel Smits is begraven, een van de in totaal 65 omgekomen zeelieden bij de ramp met het schip De Adder voor de kust van Scheveningen. Beide heren waren onder de indruk van de sfeer van rust en symboliek op de begraafplaats.

Bijdrage Bert Prummel

Jaarverslag Begraafplaats Diepenveenseweg: groenbeheer

Het jaar 2022 kenmerkte zich door droogte, ook op de begraafplaats.

Kennelijk was er toch genoeg vocht over voor de bomen. Ook de rododendrons bleven in leven en groen. De bollen en ook de orchideeën bloeiden later dan gewoonlijk.

Onze twee tuinlieden en de donderdagploeg deden weer veel werk en zorgden er voor, dat de begraafplaats er mooi uitzag

2022 was ook het jaar van 'licht' dunnen en het weghalen van enkele bomen, die gevaarlijk waren of graven bedreigden. Later zullen in overleg met de gemeente en het SOBD-bestuur enkele bomen geveld worden om meer ruimte te geven aan een kapitale beukenboom, zodat hij meer toekomst-kansen heeft. Een deel van deze bomen blijft staan als stam voor spechten en andere organismen. Besloten is de essengroep voorin de begraafplaats te sparen.

Ook op de rest van de begraafplaats staat bij ons, naast noodzakelijk groenbeheer voor een gezonde toekomst van ons begraafplaatspark, de natuur en ecologie hoog op onze agenda. Veel mensen genieten van onze prachtige groene cultuur- en natuuroase midden in de stad Deventer. En dit zal wat ons betreft ook zo blijven naast onze historische opdracht om graven te restaureren en de geschiedenis van onze hier begraven Deventenaren te achterhalen en op schrift te stellen.

Dit alles gebeurt om u te laten genieten van onze prachtige natuurlijke begraafplaats met zijn vele mooie bomen, planten en vogels, sfeervol in elk jaargetijde.

Bijdrage van Peter Heijke, bestuurslid Groenbeheer, Natuur en ecologie.

Jaarverslag Oude Begraafplaats Colmschate 2022

De storm en regenbuien van januari hebben er voor gezorgd dat er heel veel dood hout op de begraafplaats terecht is gekomen. Toen we in april weer begonnen met de werkzaamheden op de begraafplaats moest er dus veel dood hout verwijderd worden, zeker op de grote grasvelden, om het maaien daarvan weer mogelijk te maken. Dat is inmiddels gebeurd en het gras is nu met de nieuwe zitmaaier keurig gemaaid.

In het voorjaar bloeiden er heel veel sneeuwuitjes, narcissen, hyacinten, bosviooltjes en campanula's; dat betekende dat we tussen de monumenten voorzichtig hebben moeten maaien.

We hebben weer een nieuw lid van de werkgroep en zijn nu met acht mensen. Met z'n allen hebben we het blad dat er nog van vorig jaar lag, vrij eenvoudig kunnen verwijderen en buiten het hek kunnen deponeren, waar de gemeente het regelmatig laat weghalen. De zitmaaier die ook dienst doet als trekker van de aanhangwagen blijkt daarbij erg praktisch te zijn.

Bij de viering van het 50-jarig bestaan van het gemeenschapshuis De Kuip op 21 mei 2022 hebben we als werkgroep iets kunnen vertellen over de bijzondere relatie tussen de Oude Begraafplaats Colmschate en De Kuip: we krijgen water en elektriciteit van De Kuip en helpen als dank daarvoor tweemaal per jaar bij het onderhoud van het terrein van De Kuip, maar we delen ook de zorg om de Colmschatese gemeenschap bloeiend te houden, in ons geval door het cultuur-historische monument, de Oude Begraafplaats, zo goed mogelijk te onderhouden en toegankelijk te maken.

De begraafplaats ziet er na het voorjaar weer keurig uit, klaar om gasten te ontvangen op de Open Monumenten dagen in september. Want het was weer mogelijk om na de Corona periode tijdens de Open Monumenten Dagen rondleidingen te houden. Op zaterdag en zondag waren er zeven belangstellenden aanwezig.

Namens De werkgroep Oude Begraafplaats Colmschate, Jaap Breetvelt.

Bijlage 1. Samenvatting Kas/Bank 2022

<i>omschrijving</i>	INKOMSTEN	<i>omschrijving</i>	UITGAVEN
Beginsaldo	50.275,26		
Donaties en giften Diepenveenseweg	797,00	St. Groen en Mens	1.500,00
Donaties en giften Colmschate	3.000,00	Werkgroep Diepenveenseweg	1.694,23
		Nutsbedrijven	104,75
		Verzekeringen	800,17
		Secretariaat	614,93
		Websites	110,87
		Evenementen	4983,25
		Abonnementen	80,00
		Vrijwilligers	703,60
		Bankkosten	136,95
		Werkgroep Colmschate	1268,80
		Eindsaldo	42.074,71
totaal	54.072,26	totaal	54.072,26

Bijlage 2. Balans per 31.12.2022

DEBET		CREDIT	
Liquide middelen	42.074,71	Onderhoudsverplichting St. Onderhoud van Graven	1.600,00
		Legaat Beltman	8.744,51
		Vrij vermogen; € 31.730,19	
		Overige reserveringen:	
		Reservering restauratie graven specifiek	9.519,06
		Reservering public relations	3.173,02
		Reservering publicaties in boekvorm	4.759,53
		Reservering meerjarenplan	11.105,57
		Reservering begraafplaatsen buitengebied	3.173,02
	42.074,71		42.074,71

Bijlage 3.

Aantal donateurs	35